

[Strona Główna](#) > ... > [Postępowanie Sądowe](#) > [Sprawy Cywilne](#) > [Przeprowadzanie Dowodów](#) > Luxembourg

Przeprowadzanie dowodów

 Luksemburg

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Ciężar dowodu

1.1 Jakie zasady obowiązują w odniesieniu do ciężaru dowodu?

W prawie luksemburskim obowiązuje zasada, że osoba domagająca się wykonania zobowiązania musi dowieść istnienia tego zobowiązania. Podobnie osoba twierdząca, że nie jest związana zobowiązaniem, musi udowodnić, że dokonała płatności lub wykonała czynność zwalniającą ją ze zobowiązania.

1.2 Czy obowiązują zasady, które wyłączają konieczność dowodzenia niektórych faktów? W jakich przypadkach? Czy możliwe jest przedstawienie dowodu w celu obalenia szczególnego domniemania prawnego?

Prawo luksemburskie przewiduje w niektórych przypadkach domniemania zwalniające osobę z obowiązku udowodnienia danej okoliczności faktycznej, jeżeli byłoby to trudne lub niemożliwe. Domniemania to przewidziane w prawie lub ustalone przez sędziego konsekwencje faktu znanego w odniesieniu do faktu nieznanego.

Ustawodawca rozróżnia dwa rodzaje domniemań. Po pierwsze istnieją domniemania prawne, powiązane z niektórymi czynnościami lub okolicznościami faktycznymi na podstawie przepisów szczególnych; Po drugie istnieją domniemania, które nie są przewidziane w prawie. Ich zastosowanie pozostawia się uznaniu sędziego, który dopuszcza je jedynie wówczas, gdy są one znaczące, szczegółowe i spójne.

Co do zasady istnieje możliwość przedstawienia dowodów w celu obalenia domniemań. Na przykład istnieje domniemanie, że ojcem dziecka urodzonego podczas trwania związku małżeńskiego jest mąż matki. Można jednak wytoczyć powództwo o zaprzeczenie ojcostwa.

Rzadziej występują domniemania niewzruszalne, czyli takie, przeciwko którym nie można przedstawiać dowodów.

1.3 Do jakiego stopnia sąd musi być przekonany o fakcie, aby oprzeć orzeczenie na istnieniu tego faktu?

Ocenę okoliczności faktycznych pozostawia się wyłącznemu uznaniu sądu. W razie wątpliwości sędzia sprawdza, czy istnieją znaczące, szczegółowe i spójne dowody, a także przyjmuje lub odrzuca dowody w zależności od stopnia prawdopodobieństwa domniemanych faktów.

2 Postępowanie dowodowe

2.1 Czy dowód przeprowadza się zawsze na podstawie wniosku strony czy sędzia w niektórych

przypadkach może również przeprowadzić dowód z urzędu?

Sędzia może zarządzić przeprowadzenie dowodu na wniosek strony. W niektórych przypadkach sędzia może jednak również przeprowadzić dowód z własnej inicjatywy.

2.2 Co się dzieje po przyjęciu wniosku dotyczącego przeprowadzenia dowodu?

Sędzia informuje wyznaczonego biegłego o zakresie powierzonego mu zadania. Biegły wzywa strony i osoby trzecie, od których wymaga się udziału w postępowaniu dowodowym. Zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności postępowanie dowodowe przeprowadza się w obecności stron.

2.3 W jakich przypadkach sąd odrzuci wniosek dowodowy strony?

Postępowanie dowodowe można zarządzić w każdym przypadku, w którym sąd nie dysponuje wystarczającymi informacjami do wydania orzeczenia.

Nie można zarządzić postępowania dowodowego w sprawie danej okoliczności faktycznej, jeżeli strona formułująca zarzut nie posiada wystarczających dowodów na jego poparcie. W żadnym wypadku nie można zarządzić postępowania dowodowego, aby zrekompensować zaniechanie przedstawienia dowodów przez stronę.

Sąd musi ograniczyć wybór środków do tych, które są wystarczające do rozwiązania sporu, oraz opowiedzieć się za najprostszym i najtańszym rozwiązaniem.

2.4 Jakie wyróżnia się środki dowodowe?

Różne środki dowodowe obejmują dowody z dokumentów, dowody ustne, domniemania, przyznanie się do winy i zeznania składane pod przysięgą.

2.5 Jakie metody stosuje się w celu uzyskania dowodów ze świadków i czym się one różnią od środków uzyskiwania dowodów z biegłych? Jakie obowiązują zasady w odniesieniu do składania dowodów pisemnych i ekspertyz/opinii biegłych?

- Sposoby przeprowadzania dowodów w celu uzyskania zeznań świadków i biegłych:
 - Jeżeli dowód w formie zeznania świadka jest dopuszczalny, sąd może przyjąć od osób trzecich oświadczenia zawierające wyjaśnienia na temat spornych okoliczności, o których osoby takie mają osobistą wiedzę. Oświadczenia mogą być złożone w postaci dokumentu lub zebrane przy użyciu metod dochodzeniowych, w zależności od tego, czy chodzi o oświadczenia ustne czy pisemne.
 - Sędzia może wyznaczyć wybraną osobę do przedstawienia mu wyjaśnień w formie stwierdzeń, konsultacji lub ekspertyzy w kwestii okoliczności faktycznej, która wymaga wiedzy specjalistycznej. Jeżeli opinia nie wymaga formy pisemnej, sędzia może wezwać biegłego do złożenia wyjaśnień ustnych na rozprawie; zostają one uwzględnione w protokole, który podpisują sędzia i protokolant.
- Zasady przedkładania dowodów na piśmie oraz sprawozdań lub opinii biegłych:
 - Dowody na piśmie:

Strona, która zgłasza dowód, ma obowiązek udostępnić go wszystkim pozostałym stronom postępowania. Udostępnienia dokonuje się za potwierdzeniem odbioru lub poprzez złożenie w kancelarii sądu (*greffe*). Dowody należy przekazać z własnej inicjatywy.

- Sprawozdania lub opinie biegłych:

Biegły składa sprawozdanie w kancelarii sądu. Sporządza się wyłącznie jedno sprawozdanie, nawet jeżeli wyznaczono kilku biegłych; w razie rozbieżności każdy biegły przedstawia swoją opinię. Jeżeli wyznaczony biegły zasięgnął opinii innego biegłego o innej specjalizacji, opinię tę załącza się, w zależności od przypadku, do protokołu rozprawy lub do akt.

2.6 Czy istnieją silniejsze i słabsze środki dowodowe?

Niektóre środki dowodowe są silniejsze od innych:

- dokument urzędowy (*acte authentique*) sporządzony przez urzędnika publicznego (notariusza, komornika) w ramach wykonywanych obowiązków uznaje się za autentyczny, o ile strona nie zaprzeczy jego prawdziwości;
- dokument prywatny (*acte sous-seing privé*), sporządzony bez interwencji urzędnika publicznego przez same strony oraz opatrzony wyłącznie ich podpisami, uznaje się za oryginał w braku dowodów przeciwnych;
- dowody ustne oraz pozostałe środki dowodowe pozostawia się swobodnemu uznaniu sądu.

2.7 Czy udowodnienie określonych faktów wymaga oznaczonych środków dowodowych?

Dowody pisemne są konieczne do sporządzenia aktu prawnego (umowy), którego wartość przekracza 2 500 euro. Dowód potwierdzający zdarzenie prawne (wypadek itp.) może mieć jednak dowolną formę.

2.8 Czy świadkowie są zobowiązani przepisami prawa do zeznawania?

Ustawodawca zobowiązuje świadka do współpracy z wymiarem sprawiedliwości w celu ujawnienia prawdy.

2.9 W jakich przypadkach mogą odmówić składania zeznań?

Z obowiązku składania zeznań mogą być zwolnione osoby, które są w stanie udowodnić, że mają ku temu uzasadniony powód. Składania zeznań mogą odmówić rodzice lub inni krewni w linii prostej jednej ze stron lub współmałżonek, nawet jeżeli małżonkowie są rozwiedzeni.

2.10 Czy osoba, która odmawia złożenia zeznań, może być ukarana lub zmuszona do zeznawania?

Świadków odmawiających złożenia zeznań można wezwać do stawienia się na własny koszt, jeżeli ich przesłuchanie wydaje się konieczne. Świadkowie odmawiający złożenia zeznań oraz osoby, które bez uzasadnionego powodu odmawiają zeznań lub złożenia przysięgi, podlegają karze cywilnej (*amende civile*) w wysokości od 50 do 2 500 euro.

Osobę, która może udowodnić, że nie była w stanie stawić się w wyznaczonym dniu, można zwolnić z kary i pokrycia stosownych kosztów.

2.11 Czy przewiduje się, że od niektórych osób nie można uzyskać dowodów?

Na świadka można powołać każdego, z wyjątkiem osób, które uznaje się za niezdolne do złożenia zeznań.

Osoby, które są niezdolne do złożenia zeznań, można przesłuchiwać na takich samych warunkach, lecz bez składania przysięgi. Zstępni nie mogą jednak składać zeznań w sprawie roszczeń przedstawionych przez małżonków w ramach postępowania o rozwód lub separację.

2.12 Jaką rolę odgrywa sędzia i strony w przesłuchaniu świadka? W jakich warunkach można przesłuchiwać świadka w trybie wideokonferencji lub za pośrednictwem innych środków technicznych?

- Rola sędziego i stron w przesłuchaniu świadka

Sędzia przesłuchuje świadków osobno, w kolejności wyznaczonej w obecności stron lub po ich wezwaniu. Świadkowie nie mogą odczytywać wcześniej przygotowanych zeznań.

Sędzia może wysłuchać zeznań świadków lub przesłuchiwać ich w związku z każdą okolicznością faktyczną, której dowód jest dopuszczony prawem, nawet jeżeli okoliczności tych nie wymieniono w decyzji zarządzającej dochodzenie. Sędzia może ponownie wysłuchać zeznań świadków, skonfrontować ich ze sobą lub ze stronami, a w stosownym przypadku, przesłuchiwać ich w obecności biegłego.

Pod rygorem wykluczenia z rozprawy strony nie mogą przerywać świadkom składającym zeznania, zadawać im pytań, próbować wywierać na nich wpływu ani zwracać się bezpośrednio do nich. W razie potrzeby sąd zadaje pytania, które strony przekazały mu po przesłuchaniu świadka.

- Wideokonferencja i inne środki techniczne

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1783 z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych (wersja przekształcona) zostało przyjęte w celu usprawnienia, uproszczenia i przyspieszenia współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów. W prawie luksemburskim nie ma specjalnych przepisów dotyczących wideokonferencji. W tym przypadku zastosowanie mają artykuły nowego kodeksu postępowania cywilnego dotyczące przesłuchania świadków, osobistej oceny przez sędziego i osobistego stawiennictwa. Sądy są wyposażone w odpowiedni sprzęt. W dniu wyznaczonym na wideokonferencję obecni są sędzia, protokolant, tłumacz ustny i technik.

Sędzia może zlecić wykonanie nagrania dźwięku, obrazu lub dźwięku i obrazu całości lub części przeprowadzanych czynności postępowania wstępnego. Nagranie jest przechowywane w kancelarii sądu. Każda ze stron może zwrócić się o kopię lub transkrypcję nagrania na własny koszt.

3 Ocena dowodów

3.1 Czy istnieją ograniczenia nałożone na sąd dotyczące uwzględniania przez sąd w orzeczeniu dowodów, które zostały zebrane przez stronę niezgodnie z prawem?

Sąd nie uwzględnia dowodów uzyskanych w sposób niezgodny z prawem, na przykład za pomocą ukrytej kamery lub podsłuchu telefonicznego założonego bez wiedzy osoby przeprowadzającej rozmowę.

3.2 Czy moje oświadczenie, jako strony w sprawie, uznaje się za dowód?

Oświadczenia złożone przez stronę w postępowaniu nie mają co do zasady wartości dowodowej.

4 Czy zgodnie z art. 2 ust. 1 rozporządzenia o przeprowadzaniu dowodów dane państwo członkowskie wskazało inne organy, które są właściwe do przeprowadzania dowodów do celów postępowania sądowego w sprawach cywilnych lub handlowych na podstawie tego rozporządzenia? Jeżeli tak, to w jakim postępowaniu są one właściwe do przeprowadzenia dowodu? Czy mogą one tylko wnioskować o przeprowadzenie dowodu, czy również udzielać pomocy w przeprowadzeniu dowodu na podstawie wniosku złożonego przez inne państwo członkowskie? Zob. również informacje przekazane zgodnie z art. 2 ust. 1 rozporządzenia o przeprowadzaniu dowodów

Nie.

Jedynymi właściwymi organami są organy sądowe.

Powiązane strony

<http://www.legilux.lu/>

Ostatnia aktualizacja: 08/01/2026

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów

dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.